

الحمد لله
والصلاة والسلام
على رسول الله

وَالْآخِرُ بِعَدَدِ ذِكْرِ دُحَاهَا

و پس از آن زمین را بگسترانید

دُحَا الْآخِرُ

عید خاک پاک

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ ابْنَةِ جَعْفَرٍ وَبَنَاتِهَا وَالسَّيِّدَةِ مَرْثِيَةَ ابْنَةِ عَلِيٍّ

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در آیات ۳۰ و ۳۱ سوره مبارکه نازعات می فرماید:

«وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا، أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا»؛

و پس از آن زمین را با غلتانیدن گسترده، آبش و چراگاهش را از آن بیرون آورد.

در کتاب بحار الأنوار، ذیل آیه شریفه آمده است:

«خدا زمین را با قوت‌هایش بی‌آنکه آن را بگستراند و پهن کند آفرید، ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ؛ سپس به آسمان پرداخت و آنها را به صورت هفت آسمان مرتب نمود، (بقره/۲۹) و آنگاه زمین را کشید و گسترانید، و این است فرموده‌ی خدا وَ الْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا».^۱

امام سجاد (علیه السلام) ذیل کریمه حضرت قرآن فرموده اند:

«يَعْنِي بِأَرْضٍ لَمْ تُكْسَبْ عَلَيْهَا الذُّنُوبُ بَارِزَةً»؛^۲

یعنی این زمین به زمینی تبدیل می‌شود که کسی بر آن زمین مرتکب گناه نشده است.

۱. بحار الأنوار، ج ۵۴، ص ۳۱۴.

۲. تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۵۲.

والاخرى بعد ذلك وحشاها

و پس از آن زمین را بگسترانید

زمین روزی «يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ»^۳ می شود که دیگر بر آن گناهی صورت نگیرد و طاهر شود و آن روز، روز عید خاک پاک خواهد بود.

برای آنکه زمین از لوث وجود آلودگی ها و گناهان تطهیر یابد، باید متوسل به حجت خداوند بر اهل بیت (علیهم السلام)، حضرت صدیقه طاهره (علیها السلام) شد، چرا که در زیارتنامه شریف آن حضرت آمده است:

«إِنَّا نَسْأَلُكَ إِن كُنَّا صَدَقْنَاكَ إِلَّا الْحَقَّتْنا بِتَصَدِيقِنَا لَهُمَا لِنُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا بِأَنَّكَ قَدْ طَهَّرْنَا بِوِلَايَتِكَ»^۴

از تو درخواست می کنیم، اگر تصدیق کننده تو بوده ایم، ما را به تصدیقمان به پدرت و جانشینش ملحق کنی تا خود را بشارت دهیم که به سبب ولایت تو پاک گشته ایم.

آن حضرت دارای شئون و معارفی است که می توان معرفت به آن حضرت را با صلوات خاصه شان آغاز نمود:

❀ اللهم صل على فاطمة و أبيها و بعلمها و بنيتها و سر المستودع فيها بعدد ما أحاط به علمك ❀

^۳. سوره مبارکه ابراهیم، آیه ۴۸.

^۴. زیارتنامه حضرت فاطمه الزهرا (علیها السلام).

وینس از آن زمین را بگسترانید

در تفسیر علی بن ابراهیم قمی ذیل آیات ۳۰ و ۳۱ سوره مبارکه نازعات آمده است:

معنای کریمه این است که آب ها و دریاها، رودها و چشمه ها را جاری ساخت.^۵

خداوند متعال در آیه ۱۶۴ سوره مبارکه بقره می فرماید:

«إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ»؛

راستی که در آفرینش آسمانها و زمین و در پی یکدیگر آمدن شب و روز و کشتی هایی که در دریا روانند با آنچه به مردم سود می رساند و [همچنین] آبی که خدا از آسمان فرو فرستاده و با آن زمین را پس از مردنش زنده گردانیده و در آن هر گونه جنبنده ای پراکنده کرده و [نیز در] گردانیدن بادهای ابری که میان آسمان و زمین آرمیده است برای گروهی که می اندیشند واقعا نشانه هایی [گویا] وجود دارد.

٥. تفسير القمي، ج ٢، ص ٦٩.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْبَشَرِ الْمُسَيَّرِ بِعِصْمَةِ

وَالْأَرْضُ بَعْدَ ذَلِكَ رَحْوًا

و پس از آن زمین را بگسترانید

در آیه شریفه اشاره است که احیای زمین بعد از مرگش که همان پاک شدن زمین از لوث وجود جبت و طاغوت و آلودگی هاست، بواسطه "ماء"، یعنی آب صورت می پذیرد.

در کتاب بحار الأنوار آمده است که، از امام رضا (علیه السلام) درباره‌ی آیه: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»، پرسیده شد، و حضرت می فرمایند که "ماء معین" همان ولایت ائمه اطهار (علیهم السلام) هستند.^۶

در تفسیر آیه اول سوره مبارکه کوثر نیز آمده است که چشمه کوثر همان ماء معین ولایت ائمه اطهار (علیهم السلام) است که اذن جاری شدن آن بدست حضرت زهرا (علیها السلام) می باشد.^۷

به همین جهت طهارت و پاکی تنها به اذن حضرت فاطمه (علیها السلام) صورت می پذیرد و با ورود به ولایت حضرت سیده نساء العالمین (سلام الله علیها) هر وجودی اعم از خاک تطهیر می یابد.

حضرت رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند:

۶. بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۵۰.

۷. ترجمه المیزان، ج ۲۰، ص ۶۳۷؛ تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۷۹.

عمر خاک پاک

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فاطمة ابنة عبد الله و سلم و آله و انزلها في السِّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ بِمَا عَمِلَتْ

و پس از آن زمین را بگسترانید

«يَا فَاطِمَةُ مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ أَلْحَقَهُ بِ حَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْجَنَّةِ»؛^٨

فاطمه جان! هر که بر تو درود فرستد خداوند او را می آمرزد و در هر جای بهشت که باشم او را به من ملحق می نماید.

^٨. مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢١١.

الْمُحْسِنِينَ وَالْمُتَّقِينَ الَّذِينَ آتَوْا الْحَقَّ بِأَمْنٍ مِنَ اللَّهِ هَؤُلَاءِ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ خَالِدِينَ

والاخرى بعد ذلك وحشاها

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در آیه ۳ سوره مبارکه رعد می فرماید:

«وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ»؛

و اوست کسی که زمین را گسترانید و در آن کوهها و رودها نهاد و از هر گونه میوه ای در آن جفت جفت قرار داد روز را به شب می پوشاند قطعا در این [امور] برای مردمی که تفکر می کنند نشانه هایی وجود دارد.

در سوره مبارکه عنکبوت، آیه ۶۳ می فرماید: «وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لِيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ»؛

و اگر از آنان بپرسی چه کسی از آسمان آبی فرو فرستاده و زمین را پس از مرگش به وسیله آن زنده گردانیده است حتما خواهند گفت الله بگو ستایش از آن خداست با این همه بیشترشان نمی اندیشند.

زمین به اذن الهی گسترده گشت و احیای آن بواسطه آبی که از آسمان نازل شده است، صورت می گیرد. حقیقت آسمان و افلاک حضرت أم الأئمة و الأبرار است که ظرف ظهور نجوم ائمه اطهار (علیهم السلام) در آسمان می باشند.^۹

وینس از آن زمین را بگسترانید

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْبَرِّ الْمُسَيَّرِ بِعِصْمَةِ

وَالْأَرْضُ بَعْدَ ذَلِكَ رَحَاسًا

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در آیه ۹ سوره مبارکه فاطر می فرماید:

«وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فُسْقَنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ»؛

و خدا همان کسی است که بادهای را روانه می کند پس [بادهای] ابری را برمی انگیزند و [ما] آن را به سوی سرزمینی مرده رانندیم و آن زمین را بدان [وسیله] پس از مرگش زندگی بخشیدیم رستاخیز [نیز] چنین است.

امام باقر (علیه السلام) می فرمایند:

«إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ... وَنَحْنُ حُجُّ اللَّهِ»؛^{۱۱}

مائیم که زنده می کنیم و می میرانیم و سرانجام همه بسوی ماست... و ما حجت های الهی هستیم.

زمین و هر آنچه که در آن است به اذن حجج الهی مرده و زنده می شوند. و حجج الهی که همان ائمه اطهار (علیهم السلام) هستند خود نیز صاحب حجتی از جانب خداوند متعال بر خویش هستند:

^{۱۱}. الکافی، ج ۸ ص ۱۸؛ کمال الدین، ج ۱، ص ۲۰۵.

عمر خاکی پاک
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ ابْنَتِكَ وَ عَلَى آبَائِهَا وَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ وَ عَلَى مَنَاسِكَ الْإِسْلَامِ

والاخرى بعد ذلك وحشاها

و پس از آن زمین را بگسترانید

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند:

«نَحْنُ حُجَّجُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ فَاطِمَةُ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْنَا»؛^{۱۲}

ما اهل بیت (علیهم السلام) حجت های خدا بر خلقش هستیم و مادرمان حضرت فاطمه (علیها السلام) حجت خدا بر ماست.

بنابراین زنده شده و تطهیر شدن زمین و هر آنچه در آن است به اذن حجت خدا بر اهل بیت (علیهم السلام) یعنی حضرت زهرا (علیها السلام) است.

برای توسل به آن حضرت می توان با مداومت بر ذکر صلوات خاصه ایشان عرض ارادت به محضرشان داشت:

❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَ أَبِیْهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِیْهَا وَ سِرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ❀

^{۱۲}. عوالم العلوم، ج ۱۱، ص ۱۰۳۰.

عمر خاک پاک

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ ابْنَتِ مُحَمَّدٍ وَ ابْنَةِ الْحَسَنِ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ

والاخرى بعد ذلك وحشاها

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در آیه ۲۴ سوره مبارکه روم می فرماید:

«وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ»؛
و از نشانه‌های او این است که برق [آسمانی] را به شما نشان می دهد که مایه بیم و امید است [بیم از صاعقه و امید به نزول باران] و از آسمان آبی فرو می فرستد که زمین را بعد از مردنش به وسیله آن زنده می کند. در این نشانه هایی است برای گروهی که می اندیشند.

امام کاظم (علیه السلام) می فرماید:

«لَيْسَ يُحْيِيهَا بِالْقَطْرِ وَلَكِنْ يَبْعَثُ اللَّهُ رَجُلًا فَيُحْيِيُونَ الْعَدْلَ فَتُحْيَا الْأَرْضُ لِإِحْيَاءِ الْعَدْلِ وَلِإِقَامَةِ ٱ الْحَدِّ لِلَّهِ أَنْفَعُ فِي الْأَرْضِ مِنَ الْقَطْرِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا»؛

زمین را با باران زنده نمی کند، بلکه خداوند عزوجل مردمی را می فرستد که عدل را زنده می کنند و زمین با احیاء عدل و با اقامه حد زنده می شود. و این حیات و زنده شدن، سودمندتر از چهل روز باران است.^{۱۳}

^{۱۳}. الکافی، ج ۷، ص ۱۷۴.

عمر خاک پاک

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ ابْنَتِكَ بِمَنْزِلَةِ صَلَاتِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

وینس از آن زمین را بگسترانید

طبق کلام شریف امام کاظم (علیه السلام) زمین بواسطه اقامه عدل و تطهیر از لوٹ وجود جبت و طاغوت و آلودگی ها حیّ می شود.

آنان که قرار است زمین و اهل آن را از پلیدی ها تطهیر نمایند ابن الزهرا (سلام الله علیها) و سادات هستند.

چرا که در حدیثی آمده است:

حضرت رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) می فرمایند:

«كُلُّ حَسَبٍ وَ نَسَبٍ مُنْقَطِعٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا حَسَبِي وَ نَسَبِي»؛^{١٤}

در روز قیامت هیچ نسبت و قرابتی میان خلق باقی نیست جز قرابت و حسب و نسب من رسول الله (صلی الله علیه و آله).

فلذا زنده شده و تطهیر شدن زمین و هر آنچه در آن است به دست فرزندان حضرت زهرا (علیها السلام) است که این احیا با اذن حضرت مادر صورت می پذیرد.

^{١٤}. بحار الأنوار، ج ٦، ص ٣١٩.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْبَرِّ الْمُسْتَوْدَعِ بِمَا أَعْلَى

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ مِنْ الْأُولَىٰ

و پس از آن زمین را بگسترانید

برای آنکه خود تطهیر یابیم و از کسانی باشیم که در حیات زمین نقشی داشته باشیم و تحفه ای محضر حضرت مادر در روز قیامت تقدیم نماییم، توسل به صلوات خاصه آن حضرت می کنیم:

❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ فَاطِمَةَ وَ أَبِيهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا وَ سِرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ❀

وَالْأَرْضُ بَعْدَ ذَلِكَ رَحْوًا

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در آیه ۵ سوره مبارکه جاثیه می فرماید:

«وَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ تَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ»؛

و نیز در آمد و شد شب و روز و رزقی [و بارانی] که خداوند از آسمان نازل کرده و به وسیله آن زمین را بعد از مردنش حیات بخشیده و همچنین در وزش بادهای، نشانه‌های روشنی است برای گروهی که می اندیشند.

در تفسیر علی بن ابراهیم قمی ذیل آیه کریمه آمده است:

یعنی بادهای از هرطرف می وزند و چه بسا گرم یا سرد باشند. برخی از این بادهای باعث ایجاد ابر و گروهی باعث افزایش روزی در زمین می شوند، برخی نیز به لقاح درختان می انجامند.^{۱۵}

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

«إِنَّ النَّاسَ يَسْتَغْنُونَ إِذَا عُدِلَ بَيْنَهُمْ وَ تَنْزِلُ السَّمَاءُ رِزْقَهَا وَ تَخْرُجُ الْأَرْضُ بِرِكَتِهَا بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى»؛^{۱۶}

^{۱۵}. تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۹۳.

^{۱۶}. الکافی، ج ۳، ص ۵۶۸.

وَالْأَرْضُ بَعْدَ ذَلِكَ رَحْوًا

و پس از آن زمین را بگسترانید

اگر در میان مردم عدالت برقرار شود، همه بی نیاز می شوند و به اذن خداوند متعال آسمان روزی خود را فرو می فرستد و زمین برکت خویش را بیرون می ریزد.

طبق کلام شریف امام صادق (علیه السلام) زمین بواسطه اقامه عدل و تطهیر از لوث وجود جبت و طاغوت و آلودگی ها حی شده و آسمان روزی خود را فرو فرستاده و زمین پر برکت می شود.

برکت زمین بواسطه حبه هایی است که از زمین می روید:

امام صادق (علیه السلام) ذیل آیه شریفه «كَمْثَلِ حَبِّهِ أَنْبَتِ سَبْعِ سَنَابِلٍ»، فرمودند:

«الْحَبَّةُ فَاطِمَةٌ، وَالسَّبْعُ السَّنَابِلُ سَبْعَةٌ مِنْ وَلَدِهَا سَابِعُهُمْ قَائِمُهُمْ»؛^{۱۷}

منظور از حبه، حضرت فاطمه (سلام الله علیها) است و هفت سنبل، هفت تن از فرزندان اوست، که هفتمین آنها قائم آنان است.

^{۱۷}. إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۲.

عمر خاک پاک

اللهم صل على فاطمة ابنة عبد الله وعلينا وسلم

وَالْآخِرُ بِكَ وَالْأَوَّلُ وپیس از آن زمین را بگسترانید

پس رزق و برکت زمین به اذن حضرت زهرا (علیها السلام) جاری می شود.

رحم الله من ذكر الصلاة على سيدة النساء فاطمة الزهراء (سلام الله عليها):

❁ اللهم صل على فاطمة و أبيها و بعلها و بنيتها و سرّ المستودع فيها بعدد ما احاط به علمك ❁

والاخرى بعد ذلك رحمتها

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در آیه ۵۰ سوره مبارکه روم می فرماید:

«فَانْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»؛

به آثار رحمت الهی بنگر که چگونه زمین را بعد از مردنش زنده می کند، چنین کسی [که زمین مرده را زنده می کند] زنده کننده ی مردگان [در قیامت] است و او بر هر چیزی تواناست.

امام باقر (علیه السلام) ذیل آیه شریفه می فرماید:

«فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا يَعْنِي بِمَوْتِهَا كَفَرُ أَهْلِهَا وَ الْكَافِرُ مَيِّتٌ فَيُحْيِيهَا اللَّهُ بِالْقَائِمِ (عجل الله تعالى فرجه الشريف) فَيَعْدِلُ فِيهَا فَتُحْيَى الْأَرْضُ وَ يُحْيَى أَهْلُهَا بَعْدَ مَوْتِهِمْ»؛^{۱۸}

منظور از مردن زمین، کفر اهل آن است، کافر مرده است. خداوند او را به وسیله قائم (عجل الله تعالى فرجه الشريف) زنده می کند؛ پس در روی زمین عدالت برقرار می کند، زمین زنده می شود و اهل زمین نیز پس از کفر زنده می شوند.

طبق کلام شریف امام باقر (علیه السلام) زمین بواسطه اقامه عدل و تطهیر از لوث وجود جبت و طاغوت و آلودگی ها حی می شود.

^{۱۸}. تأویل الآيات الظاهرة، ص ۶۳۸.

عمر خاتون

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ ابْنَتِكَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ وَ عَلَى السَّيِّدَةِ الْمُسْتَضَاءِ وَ عَلَى مَوْلَاكَ الْحَقِّ

والا زحری بعد ذلک وحشاها

و پس از آن زمین را بگسترانید

در مطالب پیشین اثبات شد که آن کسانی که زمین و اهل آن را از پلیدی ها تطهیر نمایند ابن الزهرا (سلام الله علیها) و سادات هستند.

پس زنده شدن و تطهیر شدن زمین و هر آنچه در آن است به دست فرزندان حضرت زهرا (علیها السلام) است که این احیا با اذن حضرت مادر صورت می پذیرد.

برای تطهیر وجودمان متوسل می شویم به صلوات خاصه حضرت مادر (سلام الله علیها):

❀ اللهم صلّ علی فاطمة و آبیها و بعلها و بنیها و سرّ المستودع فیها بعدد ما احاط به علمک ❀

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا

و پس از آن زمین را بگسترانید

خداوند متعال در سوره مبارکه نازعات، آیه ۳۰ می فرماید:

«وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا»؛

و زمین را بعد از آن گسترش داد.

دحو الارض به معنای «بسط الأرض» است.

امام باقر (علیه السلام) می فرمایند:

«وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا يَقُولُ بَسَطَهَا»؛^{۱۹}

منظور از آیه شریفه بسط [گسترش] آن [زمین] است.

حقیقت «بسط الأرض» در یوم قیام القائم (علیه السلام) به معنا الاتم صورت می پذیرد، یعنی تبدیل و بسط زمین به زمینی که گناهان علنا و آشکارا بر آن ارتکاب نگردد، همان طور که در دحو و بسط اول مرة، زمین پاک و طاهر بوده است:

^{۱۹}. الکافی، ج ۸ ص ۹۵.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلِّمْ وَسَلِّ عَلَى سَائِرِ الْمُسْلِمِينَ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ

وینس از آن زمین را بگسترانید

«يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ»؛^{٢٠}

در آن روز که این زمین به زمین دیگر و آسمان‌ها [به آسمان‌های دیگری] مبدّل می‌شود و همه در پیشگاه خداوند یگانه‌ی حاکم بر همه‌چیز ظاهر می‌گردند.

امام سجاد (علیه السلام) ذیل کریمہ شریفہ می فرماید:

«تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ يَغْنَى بِأَرْضٍ لَمْ يُكْتَسَبْ عَلَيْهَا الذُّبُوبُ بَارِزَةً لَيْسَ عَلَيْهَا الْجِبَالُ وَلَا نَبَاتٌ كَمَا دَحَاهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَيُعِيدُ عَرْشَهُ عَلَى الْمَاءِ كَمَا كَانَ أَوَّلَ مَرَّةٍ مُسْتَقِيلًا بِعَظَمَتِهِ وَقُدْرَتِهِ»؛^{٢١}

آیه: **يَوْمَ تُبَدِّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ**؛ بدان معناست که این زمین به زمینی تبدیل می‌شود که کسی بر آن زمین مرتکب گناه نشده است. آن زمین برجسته است و در آن کوه و گیاه به چشم نمی‌خورد، همچنان که روز نخست، خداوند آن را گسترانید و به قدرت و عظمت خدای متعال، عرش خدا بر روی آب قرار خواهد گرفت همان‌طور که اوّل خلقت بوده است.

لذا «دحو و بسط الأرض» در بطن و حقیقت معنا، دلالت دارد بر بسط زمین به زمینی که در آن تماماً عدل و قسط جاری گردد؛ «یملأ الأرض قسطاً و عدلاً».

۲۰. سورہ مبارکہ ابراہیم، آیہ ۴۸.

^{٢١}. تفسير العياشي، ج ٢، ص ٢٣٦.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا عَلَّمُنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

والأرض بعد ذلك دحاها

وینس از آن زمین را بگسترانید

این امر ، جز با پاک و طاهر شدن زمین از لوث وجود جبت و طاغوت و شیاطین جن و انس ، محقق نمی گردد؛ آنان که با پایه گذاری و تأسیس ظلم بر آل الله (علیهم السلام) ، فساد در برّ و بحر را به معنا الاتم در زمین ظاهر ساختند :

«ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ...»^{۲۲}

بنابراین دحو الأرض یعنی آغاز طاهر شدن زمین؛ که این تطهیر به واسطه مشکاة طهارت در عالم، یعنی ولایت فاطمی (سلام الله علیها) صورت می پذیرد: «.. لِنُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا بِأَنَّ قَدْ طَهَّرْنَا بِوَلَايَتِكَ».

لذا نفوس و قلوب خود را در آستانه «دحو الأرض» با صلوات خاصه ی حضرت مادر عالم، سیدتنا و مولاتنا فاطمة الزهراء (علیها السلام) پاک و طاهر می سازیم:

❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَ أَبِيهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا وَ سِرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ❀

^{۲۲}. سوره مبارکه روم، آیه ۴۱.

عمر خاک پاک

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ ابْنَتِكَ وَ عَلَى أَبِيهَا وَ عَلَى بَعْلِهَا وَ عَلَى بَنِيهَا وَ عَلَى سِرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ